

ZMf
Kousteensedijk 7
4331 JE Middelburg

0118 654180
info@zmf.nl
www.zmf.nl

NL91 TRIO 0391 0627 27

VNSC
T.a.v. dhr. Frans Weekers (voorzitter VNSC)
Postbus 299
4600 AG Bergen op Zoom

Datum 8 november 2024
Onderwerp Reactie ZMf en Vogelbescherming LTP-N Schelderaad

Geachte heer Weekers, leden van de Schelderaad, leden van de VNSC,

Recent is in de Schelderaad besloten om de concreet benoemde acties die volgen uit het rapport 'Lange Termijn Perspectief Natuur' terzijde te schuiven. Een verontrustende keuze. Samenwerkende Natuur- en Milieuorganisaties maken zich ernstig zorgen over dit besluit en roepen met deze brief op tot heroverweging: geef het Lange Termijn Perspectief Natuur een plek in de toekomstplannen voor een gezond, toekomstbestendig Schelde-estuarium.

Een gezond, robuust en veerkrachtig Schelde-estuarium is van essentieel belang voor veel wettelijk beschermde planten, dieren en hun leefgebieden. Het bewaken van dit belang staat aan de basis van de VNSC, zoals is vastgelegd in het "Verdrag Beleid en Beheer" uit 2005. Daarin worden 'dynamische ontwikkeling en optimalisatie van veiligheid, toegankelijkheid en natuurlijkheid' genoemd, waarbij de overheden dienen te werken aan een gezond en dynamisch estuariën ecosysteem.

Wat vooraf ging

De Schelderaad, het adviesorgaan voor de VNSC, heeft de afgelopen jaren in een stakeholderproces gewerkt aan een Lange Termijn Perspectief Natuur. Het resultaat is een rapport dat tot stand is gekomen uit een zorgvuldig doorlopen traject waarin het onderscheid tussen inhoud en belangen bewaakt is. In dit rapport wordt inhoudelijk onderbouwd en concreet benoemd wat er nodig is om het doel van een robuust en veerkrachtig estuarium te bereiken.

In de laatste bijeenkomst van de Schelderaad, 18 september 2024, werd duidelijk dat er geen gedragen consensus bereikt kon worden door alle deelnemers met een advies over dit rapport. De decentrale overheden laten na hun integrale verantwoordelijkheid te nemen voor de lange termijn, inclusief de verantwoordelijkheid voor de natuur, met als argument dat er een gebrek is aan draagvlak. Dit heeft ertoe geleid dat van de concreet benoemde doelen niets overbleef, waardoor het advies van de Schelderaad geen inhoud meer kent. Het uitblijven van actie staat daarmee haaks op het verdrag waarin bepaald is dat het 'estuariën watersysteem op duurzame wijze wordt gebruikt voor menselijke behoeften'.

Perspectief voor natuur is noodzakelijk voor behoud en herstel Schelde

Het resultaat van het proces lijkt een bewuste keuze voor stilstand. En dus achteruitgang. Alleen al het Nederlandse deel van het Natura 2000 gebied is aangewezen voor meer dan 30 soorten vogels. Veel soorten (trek)vissen zijn afhankelijk van het estuarium om te paaien of op te groeien. Niet voor niets wordt er voor de Westerschelde in het Natura 2000 aanwijzingsbesluit een uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit van het estuarium ten doel gesteld. Het estuarium verkeert niet in een gunstige staat van instandhouding en dat heeft effect op de vogels, vissen en andere organismen die hiervan afhankelijk zijn. Zonder adequate maatregelen is er geen zicht op het behalen van een gunstige staat van instandhouding en zal de toestand verslechteren.

In het jaar dat het Schelde-estuarium wereldwijd erkenning kreeg door Unesco, dreigt een donker scenario voor de drager van die erkenning. De dynamiek die het landschap uniek en juist klimaatrobust maakt dreigt verloren te gaan.

Lang hebben we de omgeving aangepast aan onze behoeftes en plakken we met man en macht pleisters om de natuur nog overeind te houden, maar inmiddels lopen we tegen de grenzen aan van het water- en bodemsysteem. Klimaatverandering en zeespiegelstijging komen als een urgent probleem af op het Schelde-estuarium. We kunnen ruimtelijke keuzes niet langer afwentelen op toekomstige generaties. Door nu verantwoordelijkheid te nemen en echt in te zetten op robuuste en toekomstbestendige natuur zal er meer ruimte komen voor gebruiksfuncties en vergunningverlening.

De noodzakelijke oproep tot actie weerklinkt niet in voorliggend advies van de Schelderaad. De discussie lijkt te verschuiven naar waterkwaliteit en het verondiepen van de vaargeul, terwijl het LTP-N rapport overduidelijk is in haar conclusies over nut- en noodzaak van systeemherstel door ontpolderen.

Oproep: Blijf werken aan een gezond, robuust en veerkrachtig systeem voor een toekomstbestendige Schelde.

Als natuur- en milieuorganisaties maken we ons hard voor systeemherstel van het Schelde-estuarium, dat met de huidige en toekomstige klimaatverandering en zeespiegelstijging steeds urgenter wordt. Wij investeren daarvoor onze tijd en expertise, zoals wij hebben laten zien bij het uitwerken van het LTP-N. Dat doen wij graag, mits dit ook gehoord wordt. Met dit schrijven roepen wij alle betrokkenen die actief zijn in het Schelde-estuarium met klem op hun verantwoordelijkheid te nemen en in te zetten op systeemherstel, zodat we op de lange termijn een gezond, robuust en veerkrachtig Schelde-estuarium hebben met ruimte voor recreatie en economische ontwikkeling.

Hoogachtend,

Ira von Harras

Directeur

Karsten Schipperheijn

Directeur-bestuurder Vogelbescherming Nederland